

RIDEN

EN UNIK DANSK YNGLEFUGL

-OM KUNSTIGT FUGLEFJELD I HIRTSHALS HAVN

**AF KURT PRENTOW, SUNE RIIS SØRENSEN OG
ANDERS ØSTERBY, MAJ 2021**

RIDEN I DANMARK

Riden, der oprindeligt er en nordatlantisk fuglefjeldsfugl, indvandrede til Danmark i 1940'erne. Den har primært ynglet i det nordlige Kattegat og Skagerrak. Førhen var riden en af verdens almindeligste mågearter, men i de seneste 10-15 år har den været i kraftig tilbagegang i alle landene omkring Nordsøen. Tilbagegangen formodes at hænge sammen med tobisens bestandsstørrelse, idet tobis er ridens primære fødeemne i yngleperioden.

I dag yngler riden kun tre steder i Danmark; på Bulbjerg, på Hanstholm havn og i Hirtshals. Hirtshals er altså en meget betydningsfuld lokalitet for riden i Danmark!

Riden her samler redemateriale på "Husmoderstranden" til sin rede på Hirtshals havn.

RIDEN I HIRTSHALS

Riden ynglede første gang i Hirtshals i begyndelse af 1990'erne - først på Østmolen og senere på flydedokken i Østhavnen. Her har den haft sine ynglepladser indtil 2008 hvor fuglene også ynglede på vesthavnen. Et meget dårligt yngleår for riden i Danmark i 2008 gjorde at Hirtshals dette år var det eneste sted i Danmark, med flyvefærdige unger! Bestanden af rider i kolonien i Hirtshals har generelt været støt stigende siden etableringen i starten af 90'erne. I de senere år har der dog tydeligvis været mangel på redepladser på Østmolen og i flydedokken.

Der er mange, som interesseret følger med i riderne spændende liv i Hirtshals fra marts til august - især kolonien på Østmolen, som kan overskues fra Vestmolen og fra forbisejlende joller og skibe. Ridekolonien er med andre ord en turistattraktion i sig selv. Riden er ikke som de andre måger og går ikke på skrald, madboder eller andre menneskerelaterede fødekilder. Den henter primært sin føde på havet hvor fuglene i yngletiden kan ses hjembringe tobis til redehylderne. Riden giver også, med sit charmerende syngede kald, en helt særlig stemning i havnene sommeren igennem.

KUNSTIGT FUGLEFJELD

På den engelske nordkyst i havnebyen Lowestoft, ønskede man netop denne charmerende beboer i havnen og indrettede derfor et helt særligt lille fuglefjeld til riden. Efter at riderne i en årrække, med varierende succes, havde forsøgt at yngle på bygninger på havnen og i byen, etablerede man i 1989 nemlig et kunstigt fuglefjeld på et forladt molehoved.

I sommeren 2014 rejste Anders Østerby, som led i Oceanariets 30 års jubilæum, rundt om Nordsøen og besøgte havnen i Lowestoft for at se det kunstige ridefjeld. Gennem rundvisning og snak med Roger Arundale, Deputy Port Manager, kunne erfaringer og resultater diskuteres. Deres klare positive erfaringer med fuglefjeldet var som følger:

Kunstigt fuglefjeld i Lowestoft, gengivet med tilladelse fra Royal Society for the Protection of Birds.

- Riderne fik et sikkert redested
- Forbipasserende undgik at blive klattet på
- Turister og naturinteresserede fik mulighed for at følge fuglenes færden

I Hirtshals har vi også her gode muligheder for at etablere et sådant "fjeld" og dermed hjælpe de hjemløse rider i havnen og samtidigt flytte generne ved ridernes tilstedeværelse på bygninger og lignende. Udfra de erfaringer og den metodik man anvendte i Lowestoft i Nordengland ville man kunne etablere en betonvæg ved Hirtshals Østre molehoved meget i stil med fuglefjeldsvæggen i Lowestoft. Den nuværende brede overkant af molen ved Østre molehoved kunne udnyttes som nederste redehylde. Ved etablering af en yderligere hylde oven over vil den nye væg blive 1,5 meter over nuværende højde.

Et kunstigt fuglefjeld placeret her ville give besøgende mulighed for at opleve riderne uden at forstyrre dem i yngletiden, og samtidig ville en samlet yngleplads reducere de "forureningsgener" der pt opleves i forbindelse med etablering af reder på bygninger. Fuglefjeldsvæggen kan etableres således at lejderen i væggenes venstre side er udenfor ridernes "rækkevidde".

Riderne vil ved et sådant væg-fjeld være langt bedre beskyttet end på de nuværende fenderer, der indimellem overskyldes af dønninger. Storme og dønninger har flere gange udraderet alle reder på fenderne. Dette skete i slutningen af juni 2008, hvor langt de fleste reder og unger skyllede i havet og senest i 2018 hvor kun én unge kom på vingerne efterfølgende forårets destruktive storm.

Molen ved Østre mole i Hirtshals havn hvor etableringen af et kunstigt fuglefjeld kunne anlægges. Skraverede linier er forslag til fenderlister som redehylde.

FINANSIERING

Vi anerkender at etablering af betonanlæg og maskinarbejder er bekosteligt og ønsker derfor ikke at påføre Hirtshals havn yderligere udgifter med et sådan projekt. I arbejdsgruppen for et sådan fuglefjeld ønsker vi derfor at samle penge til dette projekt gennem fondsansøgninger og endvidere at skaffe midler til etablering af formidlingsplancher til opsætning på Vestmolen.

HAVNENS BESLUTNING...

Vi håber Hirtshals havn kan se perspektiverne i at hjælpe naturen i området samt at styrke oplevelsesturismen i havne gennem dette projekt. Vi er at den klare overbevisning at projektet kan være med til at øge oplevelsesturismen i havnen samt fremhæve Hirtshals unikke position som en af de eneste ynglelokaliteter for rideren i Danmark.

Naturmødet.

En info-stander på havnens vestmole med beskrivelse af rideren og dens livscyklus koblet med kolonien på østmolen vil således blive en ny attraktion i Hirtshals til gavn for byens image der de seneste år har fået stor opmærksomhed gennem byens værtsrolle under